

PAREMPI ARKI -hankkeen tavoitteena on sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon toiminnallisen integraation kehittäminen Väli-Suomen alueella. Päämäärä on tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut, toimiva yhteistyö ja asiakkaan parempi arki.

Hankkeen toiminta

Parempi Arki-hankkeen toiminta on kevään aikana edennyt suunnitelman mukaisesti. Hankkeessa kehitettyä tunnistamistyökalua työstetään edelleen ja kansallisesti koordinoitu yhteistyö yhteisen hoito- ja palvelusuunnitelman luomiseksi jatkuu. Toiminta on kuvattu taulukossa 1.

Seminaarikierrokset

Hankkeessa tuetaan sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnallista integraatiota ja eri toimijoiden yhteistyötä järjestämällä ylläalueellisia seminaarikierroksia. Kevään 2016 seminaarikierrokset lähtivät käyntiin tammikuussa 2016, jolloin Hämeenlinnassa pidettyyn 1:n kierroksen ensimmäiseen pajaan osallistui kehittämisen merkeissä kahdeksan tiimiä hankkeen koko alueelta. Toiseen kierrokseen osallistui kuusi tiimiä ja kolmoskierrokseen kahdeksan. Tiimit ovat hyvin heterogeenisiä niin kokoonpanoiltaan kuin kehittämiskokemuksiltaan. Yhteensä kevään 2016 kierrokseen tulee osallistumaan 22 tiimiä.

Ensimmäisessä kahden päivän pajassa tiimien tavoitteena oli kartoittaa nykytilannetta ja hioa kehittämistavoitetta. Joissakin tiimeissä oli vielä tarvetta tarkentaa kohderyhmää. Pajoista kerätty palaute oli kokonaiskeskiarvoltaan 3,8 - 4,2 asteikon ollessa 1-5 (1= täysin eri mieltä, 5= täysin samaa mieltä). Myös avoimien kysymyksien vastaukset kertoivat kehittämisen tarpeellisuudesta valitussa kohderyhmässä.

Vapaassa palautteessa yhteistyön merkitys korostui huolimatta kohderyhmästä tai tiimin kokoonpanosta.

”Asiakkuuden alkuvaiheessa huomio yhteistyön tehostamiseen ja päällekkäisyyksien minimoimiseen - tämän näkökulman terävöittäminen omassa työyhteisössäni.”

Palautteissa nousi esiin myös vahvat organisaatorajat ja omalla sektorilla tehtävä laadukas työ, josta toiset ammattilaiset eivät tiedä.

”Yhteistä tahtotilaa onkin olemassa, vaikka teemme töitä omissa yksiköissämme pitkälti toisista tietämättä. Muiden yksiköiden ongelmat saman kohderyhmän kanssa tulivat selviksi.”

”Meillä on hyvä palveluvalikoima, mutta kaikki työskentelevät omissa poteroissaan, joissa on kapea näkökulma ja kokonaisyty ja yhteistyö ontuu.”

Toisin sanoen tiedonkulku organisaatorajojen yli keskusteluttaa kaikissa pajoissa maakunnasta tai organisaatiosta riippumatta.

”Vielä on paljon tehtävää kansallisellakin tasolla, jotta tiedonkulkuun liittyvät asiat paranevat ja potilaan/asiakkaan hoito on laadukasta eikä hoitoprosesseissa ole turhaa päällekkäisyyttä ja hukkaa.”

Seminaaripajojen välissä tiimit ovat tavannet kotipaikkakunnallaan ja vieneet kehittämistyötä eteenpäin. Tärkeä osa tätä työtä on ollut kerätä näkemyksiä työyhteisöissä myös laajemmin, ja näin saada mahdollisimman kattava kuva nykytilanteesta ja siihen liittyvistä ongelmakohdista. Asiakslähtöisyyden turvaamiseksi ongelmien analyysiin ja tavoitteiden asetteluun on myös osallistunut asiakkaita ja kokemusasiantuntijoita. Asiakkaiden mukaan ottaminen kehittämistyöhön on koettu erittäin tarpeellisena ja silmiä avaavana. Asiakkaiden osallistamista on pidetty tärkeänä palvelujen tarkoituksenmukaisuuden saavuttamiseksi.

”Oikein antoisaa. Huomasimme, että olimme pitkälti samoilla linjoilla asiakkaan kanssa. Koen erittäin tärkeänä, että asiakkaat saavat olla näin vaikuttamassa”

Välitehtävän aikana oli huomattu yhteisen keskustelun merkitys, mutta myös yhteistyön lisäämisen ongelmatiikka:

”Oli todella hyvä käydä keskustelua yhteisesti sosiaalityön ja terveydenhuollon välisestä yhteistyöstä asiakkaiden auttamiseksi. Yhteistyön kehittämisestä olimme yhtä mieltä, mutta emme vielä tiedä miten sen voisimme käytännössä toteuttaa.”

Seminaarikierrosten toinen paja toteutetaan parasta aikaa (maalis - huhtikuussa) Tampereella. Toisen pajan tavoitteena on pilotoitavan toimintamallin toteutuksen ja arvioinnin suunnittelu. Tiimit toteuttavat kevään aikana pilotoinnin ja testaavat näin käytännössä kehittämäänsä toimintamallia.

Toisen pajan ensimmäisissä palautteissa on tuotu esiin kehittämissuunnittelijoiden osallistumisen merkitys pajatyöskentelyyn. Suunnittelijat koetaan olevan osa kunnan kehittämistiimiä. Myös ajankäyttöön on joissakin palautteissa toivottu pieniä muutoksia, kuten ryhmätöiden läpikäyntiin. Palautteissa nousee esiin myös kehittämistyöhön liittyvä sykli, jossa on välillä onnistumisen tunteita ja toisinaan koetaan lievää epätoivoa.

”Opin, että hirveän paljon on vielä opittavaa: Kohderyhmämme/ongelmamme on ilmiönä yleinen ja laaja, monen kunnan kanssa yhteinen. Tästä syystä oma usko alkaa horjua, että juuri mekö nyt kykenisimme löytämään tuon universaalin viisauden, jota isommatkaan kunnat eivät ole löytäneet. Että ratkaisisimme tämän ongelman...”

Pilotoinnin päätteeksi kehittämistiimit kertovat sen tuloksista ja kokemuksista seminaarikierrosten viimeisessä pajassa. Kolmas paja pidetään touko - kesäkuussa Seinäjoella, ja tarkoitus on, että tiimit siihen mennessä pilotoivat kehittämänsä toimintamallia mahdollisimman laajasti. Tärkeä osa viimeisessä seminaaripajassa on suunnitella kehittämistyön jatkoa ja juurruttamista - Miten hyviä toimintamalleja saadaan levitettyä ja mitä menestyksellinen jatkotyö vaatii eri toimijoilta?

Seminaarikierroksiin osallistuvien tiimien toiminta tähän mennessä on kuvattu taulukossa 2.

Laittakaa kalenteriin!

Ohjausryhmän seuraava kokous on **26.4.2016** Tampereella.

Syksyn seminaarikierrosten osallistujat on ilmoitettava **30.4.2016 mennessä** oman alueen suunnittelijalle.

Muita tapahtumia:

Sosiaali ja terveystieteiden päivät 2016 järjestetään **20 - 21.4.2016** Helsingissä. Tapahtuman ohjelma rakentuu seuraavista teemoista:

- Sote-uudistus järjestöjen näkökulmasta
- Valinnanvapaus - Yksilön vai yhteiskunnan vastuu?
- Tulevaisuuden kunta hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä
- Pakolaiskriisistä kohti onnistunutta kotouttamista
- Sosiaaliturvakin uudistuu!

<http://www.soste.fi/tapahtumat/sosiaali-ja-terveyspolitiikan-paivat/sosiaali-ja-terveyspolitiikan-paivat-2016.html>

Päihdealalla toimiville suunnattu vuosittainen koulutustapahtuma **Päihdepäivät** järjestetään **10 - 11.5.2016** Helsingissä. Tapahtuman järjestää EHYT ry ja Ehkäisevän päihdetyön järjestöverkosto.

[http://www.ept-verkosto.fi/paihdepäivät](http://www.ept-verkosto.fi/paihdepaivat)

Vates-päivät 2016: Esteettömästi työelämään toteutetaan **11 - 12.5.2016** Tikkurilassa. Vates-päivät tuo osatyökykyisten työllistämisen ajankohtaiset aiheet tällä kertaa esille esteettömyyden eri näkökulmien kautta.

<http://www.vates.fi/vates/vates-paivat-2016/tapahtuman-kuvaus.html>

Nuorille parhaat palvelut! Nuorten palveluiden kehittämis- ja verkostoitumisseminaari järjestetään **12 - 13.5.2016** Kainuussa. Kohderyhmä on nuorisopalveluiden kehittämisen parissa sosiaali- ja terveyspalveluissa työskentelevät.

<https://tapahtumakalenteri.thl.fi/tapahtuma/1381487>

TERVE-SOS 2016 pidetään tänä vuonna Seinäjoella **18 - 19.5.2016**. Tapahtuman järjestää Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Seinäjoen kaupunki ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri.

<https://www.thl.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumat/terve-sos-2016>

Taulukko 1. Parempi Arki-hankkeen toiminta

Keinot tavoitteiden toteuttamiseksi	Toimija(t)	Kohderyhmä	Toiminta		
			Syksy 2015	Kevät 2016	Syksy 2016
Määritellään yhteisasiakkaiden tunnistamiseen kriteerit ja kehitetään tunnistamisen työkalu	Koko Väli-Suomen yhteinen työryhmä Parempi Arki-hanke	Väli-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset	3 tapaamista Kriteerien kehittäminen Tunnisteiden pilotointi Arviointi	Tunnisteiden kehittäminen ja täsmennys Alustavan työkalun pilotointi Väli-Suomen alueella (hankkeen seminaarikierrokset)	Työkalun pilotointi Väli-Suomen alueella (seminaarikierrokset) Työkalun alustava arviointi
Kehitetään sote-toimijoiden yhteinen asiakaslähtöinen yhteissuunnitelma	Parempi Arki-hanke Kansallisesti koordinoitu (STM, THL, muut integraatiohankkeet)	Väli-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset	3 tapaamista (STM:n ja THL:n järjestämät) PA-tiimin työstäminen ja suunnitelman valmistelu	Yhteisen suunnitelman pilotointi Väli-Suomen alueella (hankkeen seminaarikierrokset) STM:n ja THL:n järjestämät tapaamiset	Yhteisen suunnitelman pilotointi Väli-Suomen alueella (seminaarikierrokset) Suunnitelman alustava arviointi

Taulukko 2. Parempi Arki-hankkeen seminaarikierroksiin osallistuvien tiimien toiminta

	Tiimi	Kohderyhmä	Tavoitteet – <i>Keinot</i>	Kevät 2016	Syksy 2016
Kierros 1	Tampere Tipotie	Ikäihmiset	Ammattilaiset tietävät mitä palveluita on käytettävissä ja osaavat ohjata asiakkaita oikeisiin palveluihin – <i>Asiakkaita ohjataan Lähitorille</i> – <i>Konsultoinnin lisääminen</i> – <i>Omahoitolomake ja Muistisairaana ja läheisen opas käyttöön</i>	Oman toimintamallin pilotointi	Toimintamallin juurruttaminen
	Tampere Tammela	Ikäihmiset	Varhaisen tuen tarpeen kartoittamisen kehittäminen – <i>Kehitetään check-lista</i> – <i>Kehitetään asiakastietojärjestelmään palvelujen käyttöön perustuva hälytystoiminto</i> – <i>Hyödynnetään terveyspalvelujen neuvonnan tietoa – yksi yhteinen suunnitelma</i>		
	Mustasaari- Vöyri	ADHD-lapset (alle 6 v.)	Moniammatillisen työn ja tiedonkulun kehittäminen – <i>“Apuri”-kansio yhteisasiakkaille</i> – <i>Nepsy-tiimin kokoonpano ja kehittäminen aloitetaan</i>		
	Seinäjoki ja Isokyrö	Moniongelmaiset lapsiperheet	Asiakkaan tarpeesta lähtevä moniammatillinen yhteistyö – <i>Sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon suunnitelma yhteiseen käyttöön</i> – <i>Perhekeskustöiden kehittämisen linkittäminen yhteistyöhön</i> – <i>Erikoissairaanhoidon mukaan saaminen</i>		
	Suupohja	Nuoret/ lapsiperheet, joissa on päihde- ja mielenterveysongelmia	Yhteistyötä verkostossa asiakkaan ehdoilla – <i>Yhteisestä hoito- ja palvelusuunnitelmasta tehdään yleinen toimintakäytäntö</i> – <i>Check-lista omaksi työmenetelmäksi => kaikki toimii samalla tavalla</i> – <i>Huolen heräämisen mittari - tunnistamisen kehittäminen</i>		
	Hämeenlinna	Erikoissairaanhoidossa käyvä I tai II-typin diabeetikko, jolla on sosiaalityön asiakkuus tai sen tarve	Puheeksiottoväline Kompassi ja hyvinvointisuunnitelma otetaan käyttöön – <i>Sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteisessä käytössä</i> – <i>Kompassi: 3 pilottiryhmää - siirtymävaiheessa sektorista toiseen</i> – <i>Hyvinvointisuunnitelma mahdollistaa yhteisen alustan suunnitelmalle</i>		
	Heinola	Päihde- ja mielenterveysasiakkaat	Case-manager -toimintamallin kehittäminen – <i>Työparityöskentelyn: sosiaalihuolto + perusterveydenhuolto</i> – <i>Yhteinen suunnitelma käyttöön (Efficään)</i>		
	Lahti	Paljon päivystyspalveluja käyttävät ikäihmiset	Asiakas saa tarvitsemansa palvelut oikeaan aikaan – <i>Tunnistamisen työkalu käyttöön päivystyksessä</i> – <i>Kotiutushoitaja koordinoi palveluja (ei jää asiakkaan vastuulle)</i>		

	Tiimi	Kohderyhmä	Tavoitteet – Keinot	Kevät 2016	Syksy 2016
Kierros 2	Vaasa	Nepsy-lapset (eskari - alakoulu)	Kuvataan nepsy-lasten palvelupolkua, jossa uusi toimintamalli – <i>Moniammatillinen tiimi koordinoi kokonaisuutta varhaisessa vaiheessa</i> – <i>Yhteinen suunnittelu asiakkaan kanssa</i> – <i>Pilottiryhmä – alueellinen ja pienessä mittakaavassa</i>	Oman toimintamallin pilotointi	Toimintamallin juurruttaminen
	Tampere	Päihde- ja mielen- terveysasiakkaat	Osataan kohdata päihde- ja mielenterveysongelmainen kokonaisvaltaisemmin ja ohjata hänet tarkoituksenmukaiseen palveluun – <i>Järjestetään yhteistyöpäivä, kerätään työntekijäverkosto</i> – <i>Tiedotetaan jo käytössä olevista palveluista</i> – <i>Järjestetään myöhemmin myös palvelujen käyttäjille oman yhteistyöpäivän</i> – <i>Yhteinen suunnitelma nettiin, kaikille käyttöön sama sivu, josta löytyy yhteistyöhenkilöt</i>		
	Pirkkala	Acutassa ja sosiaali- ja terveystoimen välillä jatkuvasti kulkevat asiakkaat	Osataan tunnistaa yhteisasiakkaita ja ohjata heitä oikeisiin palveluihin – <i>Seurataan kuinka paljon yhteisasiakkaita löytyy</i> – <i>Yhteystietolistan laadinta – kehen ottaa yhteyttä eri asioissa</i> – <i>Mitataan ammattilaisten yhteydenottoja muihin tahoihin</i>		
	Järvi- Pohjanmaa	Päihde- ja mielen- terveysasiakkaat	Päihde- ja mielenterveysasiakkaan asiakaslähtöisen toimintamallin kehittäminen – <i>Lupalomakkeen kehittäminen ja käyttöönotto</i> – <i>Yhteinen suunnitelma tehdään kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille</i> – <i>Seurataan ns. väliinputojien määrää (eli vastaanotolla käyvät, muttei muita palveluja)</i>		
	Lahti	Paljon palveluja käyttävien asiakkaiden haltuunotto pääterveysasemalla	Yhteistyön tiivistäminen ja joustava ja asiakaslähtöinen tiedonkulku – <i>Pilottina yhteinen suunnitelma pääterveysaseman asiakkaalle</i> – <i>Yhteistyön lisääminen</i> – <i>Kokemuksia pilotista kerätään</i> – <i>Tämän jälkeen infoa muulle henkilöstölle ja jalkauttaminen työyhteisöön</i>		
	Janakkala	Alle kouluikäisten lasten perheet, joissa vanhemmalla on mielenterveys- tai päihdeongelma	Toimivan yhteistyömallin kehittäminen, jossa asiakas ja hänen perheensä ovat keskiössä – <i>Otetaan käyttöön asiakkuuskortti, josta käy ilmi asiakkaan eri palvelut</i> – <i>Asiakkaiden ja työntekijöiden palautetta kerätään kortista, tehdään johdolle esitys</i> – <i>Käynnistetään systemaattinen viranomaisten verkostotyö</i> – <i>Henkilöstötapaamiset x 2 vuodessa syksystä lähtien</i> – <i>Hankkeen tulokset kytketään muihin hankkeisiin</i>		

	Tiimi	Kohderyhmä	Tavoitteet – <i>Keinot</i>	Kevät 2016	Syysy 2016
Kierros 3	Valkeakoski	Paljon palveluja käyttävät terveydenhuollon ja sosiaalitoimen yhteiset aikuiset asiakkaat	Toimintamallin kehittäminen ja palvelupolun kuvaaminen – <i>“Liikennevalo”-tunnistamisen testaaminen, alkuhaastattelulomakkeen laadinta, verkostotyön kehittäminen, liikennevalojen polkujen kehittäminen.</i> – <i>Arviointitiimin kokoonpanon kehittäminen, Nopsa-tiimin aktivoituminen</i>	Oman toimintamallin pilotointi	Toimintamallin juurruttaminen
	Tampere	Linnainmaan lapsiperheet	Perheen oikea-aikaisen ja nopean tuen tarjoaminen, päällekkäisen työn vähentäminen – <i>Moniammatillinen Jelppi-tiimi kouluikäisille perheille.</i> – <i>Asiakkaat ohjautuvat tiimille eri toimijoiden kautta</i> – <i>Sovittu pilottitapaaminen keväälle, jatketaan syksyllä</i>		
	JIK	Kurikan pitkäaikaistyöttömät	Nuorten pitkäaikaistyöttömien elämänhallinnan parantaminen – <i>Verkoston kehittäminen: nuorten työpaja, etsivä nuorisotyö, depressiohoitaja, päihdetyöntekijä, mielenterveysyksikkö, aikuissosiaalityö, psyk.poli</i> – <i>Nuoria otetaan mukaan verkoston kehittämiseen</i>		
	Lapua	Nuoret mielenterveysasiakkaat	Eri palvelujen raja-aidat matalammiksi – <i>Kartoitetaan asiakasmäärää, muutaman asiakkaan kanssa viedään pilottia eteenpäin</i> – <i>Asiakkaan kanssa mietitään moniammatillisen tiimin kokoonpanoa ja tiimissä tehdään asiakkaan kanssa yhteinen hoito- ja palvelusuunnitelma</i> – <i>Selvitetään ja muodostetaan palvelupolkuja</i>		
	Pietarsaaren seutu	Pitkäaikaistyöttömät	Palveluohjauksen ja moniammatillisen tiimityön kehittäminen – <i>Tiimi nimetty, tiiminä tehdään yhteinen suunnitelma, asiakkaalle nimetään yhteyshenkilö</i> – <i>Asiakaslupa -lomake kehitetään, tiedonvälitys turvatulla sähköpostilla</i> – <i>Tiimin kesken arvokeskustelu, pelisäännöt, koulutusta, mentorointia</i>		
	FSHKY	Lapsiperheet, joissa usean toimijan palvelut käytössä	Yhteistyömallin kehittäminen, jossa asiakas ja hänen perheensä ovat keskiössä – <i>Pilotoidaan verkostoneuvonpito (1 asiakasperhe), tehdään yhteinen suunnitelma</i> – <i>Lääkäreille/terveydenhuoltopuolelle informointia sosiaalihuoltolaista</i> – <i>Nettisivujen päivittäminen, jotta asiakkaat löytävät helpommin</i>		
	Aava	Paljon palveluja käyttävät lapsiperheet	Moniammatillisen arviointitiimin kehittäminen Orimattilan alueelle – <i>Moniammatillinen arvio tehdään arviointitiimissä</i> – <i>Johtoryhmän kannanotto keväällä 2016, tiimi aloittaa työnsä syyskuussa 2016</i>		
	Oiva	Päihde- ja mielenterveysasiakkaat	Sosiaali- ja terveyspalveluiden yhteisen toimintamallin kehittäminen – <i>Yli 12 kertaa terveydenhuollon palveluita käyttänyt kutsutaan ilmaiseen palvelutarpeen arviointiin, joka tehdään sosiaali- ja terveystieteiden kanssa yhteistyössä</i> – <i>1-3 potilascasea olemassa olevista palvelu- ja hoitosuhteista, yhteisvastaanotto</i>		